

ÅTERVINNINGSCENTRALEN

LÄRARHANDLEDNING

Bild: Ulrika Linder

VÄLKOMMEN TILL ÅTERVINNINGSCENTRALEN

På en återvinningscentral någonstans i Sverige får vi möta den glada och rättrådiga Ulrika och hennes kollegor Ulrik och Erika. Varje dag möter de en massa kunder, så kallade "slängare", som kommer för att slänga sitt skräp. Slängarna är ibland stressade, ibland arga, ibland ledsna och ibland glada. Ulrika gör allt för sprida optimism och kunskap men möter så mycket okunnighet, axelryckningar och miljöförstöring att hon själv börjar tvivla på om det verkligen är lönt att bry sig om miljön...

Återvinningscentralen är en musikteaterföreställning för mellanstadiet där publiken möter många olika karaktärer som både jobbar på och besöker återvinningscentralen. Det är en knäpp, rolig och hektisk värld där vuxna kanske inte alls beter sig som de brukar och där kunden alltid har fel. Vi möter både fantasier och verkliga händelser och lär oss en hel del om sopsortering.

Pjäsen bygger på serieboken "Återvinningscentralen" av Ulrika Linder som under flera år jobbade på en återvinningscentral och skrev och ritade boken utifrån sina egna erfarenheter.

Varmt välkomna!

FÖRE FÖRESTÄLLNINGEN

Det krävs inga förkunskaper för att se teaterföreställningen men du som lärare kan öka förståelsen för dina elever genom att i förväg prata om vad en återvinningscentral är, eftersom det är en plats där kanske inte alla elever har varit.

Vad är en återvinningscentral?

Det är skillnad på en återvinningscentral och en återvinningsstation. En återvinningsstation är den plats där hushåll sopsorterar och återvinner delar av sitt hushållsavfall. Här slängs och sorteras förpackningar utifrån de material de är tillverkade av såsom glas, kartong, metall och plast. Även tidningar återvinns här. Dessa kan variera i utseende och indelning beroende på var i landet du bor. En del återvinningsstationer finns utomhus på en allmän plats medan andra finns inomhus, i tex källare i ett lägenhetshus.

En återvinningscentral, även kallat ÅVC, är en stor, ofta avskild, inhägnad plats utomhus dit hushåll ska transportera sitt grovavfall, sitt elavfall och sitt farliga avfall. Här slängs alltså allt som inte får slängas hemma eller i återvinningsstationen. Varje sorts avfall slängs i en särskild container. Det kan vara allt från trasiga möbler, spruckna tallrikar till tv-apparater och överbliven målarfärg. För att ta sig till ÅVC med sitt skräp krävs det ofta bil och ibland även släpvagn. Det gör att det kan vara svårt för de vuxna som inte själva har tillgång till detta att ta sig dit och slänga.

Teaterbesöket

Eftersom alla har olika erfarenheter av att se på teater kan det vara bra att prata om vad teater är och vad som kommer att hända under föreställningen. Oavsett om ni besöker en teater eller är i en lokal på skolan, kan det vara bra att veta följande:

- Ni kommer att få ta av er ytterkläderna och skorna. Mobiltelefoner ska sättas på ljudlöst och inte vibrera. Skådespelarna kommer att släppa in en och en i salongen.
- Publiken får gärna skratta eller på annat sätt reagera på det som händer i föreställningen. Så länge publiken pratar eller utropar saker som kommer av att de är engagerade går det bra. Om du som lärare märker att någon elev är ofokuserad och tar uppmärksamheten bort från föreställningen får du gärna ta hand om den situationen.
- De tre skådespelarna ni ska få träffa heter Olivia, Adam och Ida. Skådespelarna är inte pedagoger men dom är experter på att spela teater för barn och unga. Av er lärare önskar vi att ni är en förebild som publik, att ni är fokuserade på det som händer på scenen och vi hoppas att ni också får en teaterupplevelse.
- En får inte filma eller fotografera under föreställningen. Vill ni ha bilder till tex en klass-blogg kan ni be skådespelarna om att ta en bild efter föreställningen.

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN

SAMTALA OM SCENKONST

En teaterupplevelse är alltid en individuell upplevelse där varje person ser olika saker, associerar till egna erfarenheter och ibland blir överraskad av vilka känslor föreställningen skapar i den som är publik. Att en persons upplevelse eller tolkning aldrig är fel är något som bör respekteras i gruppsamtal. Det är heller inte ovanligt att barn och vuxna ser olika saker i en föreställning. Som lärare är en bra inställning att frågorna är mer intressanta än svaren och att fokus ligger i tolkning snarare än tyckande. En modell att utgå ifrån är beskriv - tolka - reflektera.

Beskrivning

Börja med att beskriva vad ni såg och hörde. Hur såg rummet ut? Hur såg karaktärerna ut? Vad hade de för kläder? Vad fanns det för saker (rekvisita)? Såg allt likadant hela tiden eller förändrades något? Vad hörde ni för musik? Var kom musiken ifrån, vilka instrument spelades?

Tolkning

Fortsätt sedan med tolkningen, varför något var på ett visst sätt. Diskutera vad ni tror och tänker om pjäsens innehåll. Frågor som ni kan utgå ifrån:

Vem var Ulrika? Vad ville hon? Hur betedde hon sig mot andra? Förändrades hon under pjäsens gång? Varför gjorde hon det i så fall?

Vilka var Ulrikas två kollegor? Var de likadana? Vad gjorde dem? Hur du några kompisar som är som Ulrik och Erika?

Vilka karaktärer fanns det mer i pjäsen? Vad gjorde dem? Varför gjorde dem så? Kände du igen någon av dem? Varför fanns det sånger i pjäsen? Vad handlade sångerna om?

Reflektion

Slutligen kan samtalets öppnas upp för personliga reflektioner och associationer. Här kommer några förslag att utgå ifrån:

Om pjäsen

Vad tyckte ni om pjäsen? Vad var roligt? Vad var sorgligt? Vad var läskigt? Vad var oväntat? Var det något som var svårt att förstå? Vad var bäst?

Om återvinning

Vad är återvinning? Varför återvinner vi? Vad är det vi återvinner? Varför återvinner inte alla? Återvinner du?

Om miljö

Vad är miljö? Kan miljö vara olika saker? Hur kan miljön förändras? Hur kan miljön skyddas?

Om klimat

Vad är klimat? Vad tänker du på när du hör ordet klimat? Är klimatet något du tänker på? Vad tänker du på i så fall? Pratar ni om klimatet i skolan? Pratar ni om klimatet hemma?

Om att säga till

I pjäsen är det en del karaktärer som inte tycker om när Ulrika säger till dem. Hur ska jag göra när jag ska säga till någon som gör fel? Ska jag alltid säga till när någon gör fel? Hur ska jag våga säga till? När har jag sagt till någon som gjorde fel? Hur känns det när någon säger till mig? Blir jag arg? Blir jag ledsen?

ÖVNINGAR

Rita en seriestripp

Vilken scen ur föreställningen minns du starkast? Rita den i form av en kort seriestripp. Om du hellre vill skriva går det också bra!

Skräpvandring

Gå ut och samla skräp och återvinn. Fundera och diskutera gärna var skräpet kommer ifrån och varför det har hamnat på marken.

Bygg ett eget skräpmonster

Samla in skräp på er skola, tex gamlat papper, tygbitar från slöjen och överblivet pysselmateriel och bygg sen ett skräpmonster. Ni kan bygga varsitt monster eller bygga tillsammans så att monstret blir lika stort som det Ulrika mötte i föreställningen.

Våga säga till-teater

Dela in er i mindre grupper och hitta på en kort historia om någon som vågar säga till någon annan som gör fel. Det kan vara någon som sätter stopp för ett bråk, hindrar någon från att skräpa ner eller någon som går över vägen utan att se sig för. Prata gärna om vad som krävs för att säga till och hur det går till. Vad händer om någon blir arg eller ledsen?

Sjung och lär

Alla sånger ur föreställningen finns inspelade och kan lyssnas på hos Spotify och Itunes. Sångtexterna till resp. låt hittar ni på följande sidor i lärarhandledning.

Länk till spellistan på Spotify: https://open.spotify.com/album/1cOPPbkWXzxTXxOYQ4Aqoc?go=1&sp_cid=0610e9c25976f4f66fad483fe78fea11&utm_source=embed_player_p&utm_medium=desktop&nd=1

Länk till spellistan på Itunes: <https://music.apple.com/us/album/s%C3%A5ng-er-ur-f%C3%B6rest%C3%A4llningen-%C3%A5tervinningscentralen-ep/1688526675>

Fördjupa er mer

På Sveriges avfallsportal www.sopor.nu finns mycket bra information för er som vill fördjupa era kunskaper kring sopor och sopsotering ännu mer.

VÄLKOMMEN TILL ÅVC

Text och musik: David Levi

Alla vuxna de vet när det är dags
De känner det från nacken ner till tån
När vinden börjar kännas trång
Och du inte kan gå raklång
I förrådet, för allt skräp säger ifrån

Då så släpar de sig iväg med släp (släp, släp, släp)
Som de har packat fullt med gammal skit (skit, skit)
En rutten hylla från ifjol
Ett trasigt kylskåp och en stol
Allt slängs till slut och därför kör de hit

Vi vill passa på att göra en invit
Så att ni ska förstå att ni är välkomna hit

Välkommen till återvinningscentralen
Du är välkommen hit i din bil med släp
Din last blir sorterad, eldad eller malen
Det är fest fast livet här består av skräp

Vad kul att ni är här, vi menar faktiskt det
Helt ärligt, jag svär, välkomna till ÅVC

Välkommen till återvinningscentralen
Om du har en dålig dag så bara dräp
Din sorg, här är varje dag helt vild och galen
Det är fest fast livet här består, det är fest fast livet här består,
det är fest fast livet här består av skräp!

FÖREMÅL ELLER FÖRPACKNING

Text och musik: David Levi

Jag ska nu försöka förklara
och kanske behöver jag backning
en P. P. -princip, så kan ni svara
Vad är föremål och vad är förpackning?

Allt som vart runt eller haft nåt i
Som mat eller deo som är helt slut
Är förpackningar, de återvinner ni
Resten är föremål och de ska hit ut.

För kostnaden är uppdelad så här:
För föremål betalar din stad.
Förpackningar är tillverkarn's besvär
Men frågan är vad som är vad.

En klocka? Föremål!
En väska? Föremål!
En kruka? Föremål!

En liten, dåligt, handgjord bok om hur man fiskar ål.
Med ett kapitel vikt åt hur man rensar de med tvål.

Föremål! Let me hear you say!
Föremål! Zigga, say ah!

En penna? Föremål!
En smörkniv? Föremål!
En handduk? Föremål!

En liten, vacker, nedärvd, fransk och dyrbar prydnadsskål
Fylld med mormors kakor, den är ett föremål!

Föremål! Händerna i taket!
Föremål! Bullarna i baket!

Fattar du att föremål kan va typ allt? Så smart!
Men vad är då förpackning? Jo allt annat då såklart! (Nästan)

Mjölkkartong? Förpackning!
Konservburk? Förpackning!
Glasspapper? Förpackning!

En kaviartub i guldkedja om halsen som ett bling.
Särskilt en som nu är tom är en förpackning.

Förpackning! Jag sa ju det!
Förpackning! Lite mer!

Yoghurthink? Förpackning!
Makrillburk? Förpackning!
Handspritpump? Förpackning!

En takeaway-mugg som vars kaffe är på rundvandring
I en stressad föräldramage, är en förpackning

Förpackning! Na, na, na!
Förpackning! Na, na, na!
Förpackning! Na, na, na!
Förpackning! Na, na, na!

Sen finns det en kategori
Restavfall! Sánt som ni
Tycker är äckligt och därför spolar ner
men släng det i en soppåse, jag ber.

MISSING THE POINT

Text och musik: David Levi

Det slängs så himla mycket fina saker
Inte bara gammalt, utan även nytt
Plötsligt ändrar folk på sina smaker
Allt blir värdelöst, som nåt en katt har spytt

IKEA är ett ställe många vart på
Men de har en ansvarsplan, så generöst
Allt ska vara återvinningsbart så
Vid år 2030 är problemet löst (men)

Missing the point, IKEA!
Säg mig, vad spelar det för roll när
Ni har återvinningsbart på er rea
Men inte bygger era grejer så de håller

Det är inte klokt vad folk kan slänga
Så förfärligt hur folk slösar, eller hur?
Jag önskar att de bara kunde svänga
Så vi fick slippa denna köp-och-släng-kultur?

Folk tror möblers livslängd är korta som en kyss
Ska det va så svårt att inte kasta det du köpte nyss!

Missing the point, ni andra
Ni kan inte köpa dålig kvalité
Ni laga och sälja det till andra
Eller skänka, är det svårt att fatta det?

Vår lyxkonsumtion är ju på tok för fri
Men det finns ett svar på vårt samhällsproblem
Vi har en tillväxtkrävande ekonomi
Vi vill byta ekonomiskt system

Det måste finnas gränser, för hur mycket strunt
Du får köpa och hur mycket du får flyga jorden runt

Missing the point, Ulrika!
Nu så håller jag nog inte med
Sluta tjata om regler för de rika
Jag vill klaga men jag få handla sen ifred

Missing the point, ni andra
Hallå? Ni missar faktiskt min poäng
Om vi inte motiverar varandra
Att köpa mindre blir det inte mindre släng

BALLADEN OM "SLÄNK"

Text och musik: David Levi

Röda korsets secondhand-butiker har fått nog
Av allting som skänks till dem så är hälften en skog
Av sånt som borde slängas men som folk har valt att skänka
Detta fenomen det har jag döpt till "slänka".

Flyttkartonger med lite allt möjligt här och var
Eller säg en otömd papperskorg med skräpet kvar
Om det inte slängs men skänks så väcker det min kränkthet
Det beteendet det är det lata slänket

Sen, som vi såg nyss, kan det va alltför högt begärt
Att be nån att slänga något som har varit kärt
Men ingen annan ser nåt värde glöm det önsketänket
Det kallas för det sentimentala slänket

Vissa slänk är värre än de andra, eller hur?
bokhandeln med hundra kilo gammal litteratur
som skänktes fast det skulle återvinnas, vad var tänket?
Där har ni det ultimata rövslänket!

DEN KONSEKVENSLÖSA SLÄNGPOLSKAN

Text och musik: David Levi

Det finns en slängtyp som är extrem,	dam-di-daj!
Den som blir någon annans problem,	dam-di-daj!
De som utför det den tillhör ett gäng,	dam-di-daj!
Ett gäng för konsekvenslösa släng,	dam-di-daj!

Det kan va skräp som du spolar ner	
För sen så syns det ju inte mer	
Eller slänger ur bilen, för vem	
Vill slänga först när man kommit,	dam-di-daj,
hem?	

Men i reningsverkets pumpstation,	dam-di-daj!
blir allas skräp en kombination,	dam-di-daj!
Det blir till en gegga av en sån sort,	dam-di-daj!
att det tar timmar att skära bort,	dam-di-daj!

Och burken föraren kasta ut	
den hamnade på en äng till slut	
Där den blev mos av bondens plog	
och flera kor åt gräset sen och,	dam-di-daj,
dog!	

En överfull återvinningsstation,	dam-di-daj
Är konsekvenslös bortom reson,	dam-di-daj
Och en sopsäck någon har dumpat av,	dam-di-daj
Som luktar zombie och öppen grav,	dam-di-daj

Så när en påse med blandad skit	
Har fiskats upp vill jag skrika: hit!	
Hit allihop, bara kom och se:	
Små, små rara tomtar sorterar,	dam-di-daj,
det!	

DÅ KOMMER JAG ATT VARA MED (HA HOPPI!)

Text och musik: David Levi

Alla människor vet när det är dags
De känner det från nacken ner till tån
När vinden börjar blåsa kallt
Och du inte kan gå, gör halt
För då är det dags att högt säga ifrån

Och sen inse att fast det verkar kört
Har vi ju oss själva kvar nånstans
Men hur mycket jag än är snäll
Så går det faktiskt inte själv
Men blir vi fler så finns det nog en chans

Det finns faktiskt gränser, för hur mycket strunt
Det kan tjafsas medan jorden sjunker där den snurrar runt

Folk de tänker, jorden den har vi alltid kvar
Men ska det va så svårt att lämna jorden bättre än den var!

Nu när allting händer och alla börjar fatta
Då vill vi inte stå bredvid, inte bli åsidosatta
Då står jag där längst fram, ni ska få se
När framtiden kommer, då kommer jag vara med

Då kommer jag att vara med,
då kommer jag att vara med
när allting blir grönare
då ska ni se en drönare
för då kommer jag att vara med!

Då kommer jag att vara med,
då kommer jag att vara med
Massor eller ingen makt
Jag ska minnas att jag sagt
Då kommer jag att vara med

Då kommer jag att vara med,
då kommer jag att vara med
Vill du vara mer som mig
Se till att engagera dig
Då kommer du att vara med

När framtiden kommer komma hit
Det gör den, det finns inget stopp
Då står jag här som en expedit
För då är jag full med hopp

Ha hopp! Ha hopp!
Är du nere kommer hoppet komma med ett plopp!

Ha hopp! Ha hopp!
Och låt hoppet få slå ut nu som en blomsterknopp!

Ha hopp! Ha hopp!
För tillsammans kan vi ändra morgondagens lopp!

Ha hopp! Ha hopp!
Ha hopp! Ha hopp!
Ha hopp! Ha hopp!
Vi har höga hopp och ingen annan sätter stopp!

Återvinningscentralen är baserad på boken med samma namn av Ulrika Linder

I ROLLERNA:

Ulrika: Olivia Skoog

Ulrik m.fl.: Adam Randle

Erika m.fl.: Ida Jensen

Manus, regi & musik: David Levi

Scenografi, kostym och rekvisita: Frida Thofelt och Catherine Giacomini

Musikarrangemang och instrumentbyggnation: Niclas Ekholm

Ljus & ljudteknik: Johan Dahlström

Teknikassistent: Mahmoud Deeb

Ljuddesign: David Levi

Dramaturg: Stefan Jansson

Producenter: Marianne Holmberg & My Soós Stave

Ansvarig utgivare: Marianne Holmberg

Lärarhandledning: sammanställd av David Levi och My Soós Stave

Skicka gärna brev eller mail till oss, det tycker vi är kul!

Teater Martin Mutter

Box 360

701 47, Örebro

info@martinmutter.com

**TEATER MARTIN
MUTTER**